

Särskilt uttalande till kommunfullmäktige 11 december 2008

Ärende 4. Energiplan för Tyresö kommun

Klimat och energi - en av samhällets största utmaningar

Omställningen av energisystemet är en av de största utmaningarna samhället står inför och är en av politikens viktigaste uppgifter de närmaste decennierna. Fortsatta utsläpp som driver på växthuseffekten och klimatförändringarna kommer att få allvarliga följder – hur allvarliga beror på verkningsgraden av de styrmedel som politikerna beslutar om och den klimatpåverkan vi människor fortsätter att orsaka. Hitintills har vi släppt ut växthusgaser som kommer att leda till en höjning av temperaturen med omkring 1,6 grader Celsius. Ledande forskare menar att vi måste ner under 2 grader C för att inte riskera att jordens klimatsystem kollapsar. Om vi inte lyckas vända klimatförändringarna inom några år kan klimatet bli självaccelererande med katastrofala scenarion och irreversibla skador som följd. Exempelvis riskerar 10-30 procent av världens djurarter att utrotas under de kommande hundra åren.

Omställning i Sverige

De globala utsläppen måste minska, men det är helt orimligt att de som släpper ut lite ska minska sina utsläpp lika mycket som vi. Idag släpper en genomsnittlig svensk ut betydligt mer växthusgaser än genomsnittet på jorden. Om man inkluderar konsumtionen släpper svensken i genomsnitt ut ca 10 ton koldioxidekvivalenter per år, utsläpp som måste ner till drygt 1 ton per person till 2050. Sveriges välfärd och relativa rikedom bygger i hög grad på användandet av fossila bränslen, men vi har stor potential för förnybara energislag, med mycket goda förutsättningar att bygga ut bioenergi, vindkraft och andra energislag. Vi har också stora möjligheter att effektivisera vår energianvändning. Miljöpartiets uppfattning är att de svenska utsläppen ska ha minskat med 40 procent till år 2020. Till 2050 bör de vara högst 10 procent av dagens utsläpp. Stora insatser krävs för att klara det – ekonomiska styrmedel ny teknik och minskad användning av fossila bränslen är nödvändigt. Det behövs stora klimatinvesteringar och klimatvänlig infrastruktur, samt att energieffektivisering blir bärande inom industri, energiproduktion och uppvärmning.

Den borgerliga majoriteten i Tyresö tar inte problemen på allvar

Den borgerliga majoriteten i Tyresö har hittills inte tagit klimatfrågan på något större allvar – ambitionerna att minska koldioxidutsläppen har varit allt för låga. Till skillnad från den borgerliga majoriteten anser vi i miljöpartiet att Tyresö kommun måste ta sin del av ansvaret. Vi har föreslagit åtgärder i motioner och budgetar och den här energiplanen har också sitt ursprung från en motion ifrån oss. 12 april 2007 lämnade vi in en motion om att Tyresö kommun omgående skulle ta fram och anta en energiplan. Enligt lagen om kommunal energiplanering (1077:439) ska en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi finnas i varje kommun. Planen ska antas av kommunfullmäktige och uppdateras varje mandatperiod. I Tyresö kommun fanns ingen energiplan och heller inte ett helhetsgrepp om energifrågan. Kommunfullmäktige biföll motionen 12 december 2007, med målet att senast i oktober 2008 lägga fram energiplanen i kommunfullmäktige.

Omställning av transportinfrastrukturen

Väl fungerande transporter är en central del av vårt samhälle och en förutsättning för många människors vardag. Tillväxten inom transporterna sker dock huvudsakligen inom väg- och flygsektorerna, vilket innebär att den ökade rörligheten har ett högt pris, inte minst genom sin klimatpåverkan, men även vad gäller folkhälsa och miljöpåverkan i övrigt. Prognoserna över vägtrafikutvecklingen visar på en fortsatt kraftig ökning. En sådan utveckling är dock inte given – det finns transportslag med försumbar eller liten miljö- och hälsopåverkan som bör prioriteras. Det finns modern teknik som bör användas och utvecklas och metoder att planera samhällen som inte leder till ökade utsläpp och ohälsa. En ansvarsfull politik bör ha som övergripande mål att miljö- och klimatanpassa transporterna.

Energieffektivisering inom bostäder

En ökad energieffektivisering i bostäder är ett prioriterat område i Miljöpartiets klimatpolitik. Bostäderna står för en stor del av energianvändningen och orsakar stora utsläpp av Sveriges växthusgaser. För att rejält minska bostäders klimatpåverkan måste både nybyggda och befintliga bostäder blir avsevärt mer energieffektiva. Därför behöver stora energibesparande åtgärder vidtas i hela bostadsbeståndet de kommande åren. Flera åtgärder har bidragit till att minska energianvändningen, men det går för långsamt och det är osäkert om Sveriges energimål hinner uppfyllas i tid. Trots en energieffektivisering under de senaste trettio åren har den totala energianvändningen i bostadssektorn legat på en i stort sett oförändrad nivå.

Det går att spara runt 40 TWh energi i bostadssektorn, vilket motsvarar nästan hälften av den energi som används till uppvärmning och varmvatten i bostäder och lokaler. Det går att bygga extremt energisnålt och samhällsekonomiskt lönsamt, men trots detta når fortfarande många nybyggda bostäder inte upp till gällande energikrav. Flera lyckade renoveringsprojekt visar att det är möjligt att uppnå en halvering eller mer av energianvändningen genom enkla tekniska åtgärder och att det finns stor potential att åstadkomma betydande energibesparingar. Det är också nödvändigt att stimulera ökad användning av förnybar energi från solfångare, solceller och vindkraft. Men för att drastiskt minska bostadssektorns klimatpåverkan behövs en tydligare politisk riktning och effektiva styrmedel.

Tyresö kommuns förslag till energiplan

Det framtagna förslaget till energiplan är informativ och synliggör Tyresö kommuns totala energianvändning. Energiplanen visar Tyresö kommuns framgångsrika arbete med att ställa om från oljeanvändning till berg- och fjärrvärme i de egna verksamheterna, men också sårbarheten i hushållens elenergiberoende och den stora bilanvändning som förekommer. Energiplanen är ett viktigt instrument för att minska kommunens totala energibehov, minska det fossila energianvändandet, samt att arbeta systematiskt med energieffektivisering. Emellertid anser vi att den borgerliga majoriteten ska höja ambitionsnivån. Mål och åtaganden i energiplanen måste konkretiseras och skärpas för att energiplanen ska bli ett effektivt verktyg i ambitionen att minska energianvändningen och koldioxidutsläppen.

Kommunal energiplanering

På Energimyndighetens hemsida finns följande att läsa. "Det är viktigt att ha en helhetssyn på energiplaneringen och ta hänsyn till miljöeffekterna i såväl lokalt, regionalt som globalt perspektiv." Vidare att "Det är viktigt att sätta upp mål för energiplaneringen och att målen konkretiseras i projekt och åtgärder."

Tyresös mål i energiplanen

Frågor som vi ställer är; Hur stora beräknas energieffektiviseringarna bli och till när? Hur mycket beräknas koldioxidutsläppen minska och till när? Ska fossilbränslen fasas ut och till när i så fall? Vad är det egentligen den borgerliga majoriteten vill uppnå?

Det finns en mängd åtgärder som inte finns upptagna i energiplanen exempelvis:

- att arbeta mer med rådgivning och information gentemot allmänheten, småföretag, bostadsföretag, organisationer, skolor etc.
- att ta fram en strategi för att fasa ut fossila bränslen
- att använda mer spillvärme
- att undersöka möjligheten att producera förnyelsebar el, vindkraftsproducerad, solcellsproducerad el
- att installera solvärme
- att börja insamlingen av matavfall för att kunna bidra till produktion av biogas
- att införa individuell mätning och debitering av vatten och värme
- att göra en spårbilsutredning
- att ta fram en strategi om minskat bilresande i kommunen
- att sätta mål rörande tjänstecyklar i kommunens resepolicy
- att funktionsupphandla en intern och extern bilpool
- att utreda möjligheten för samordnad transport av alla upphandlade varor till kommunens olika arbetsplatser, ger förutom minskad trafik, minskade kostnader och ökad trafiksäkerhet
- att verka för produktion av lågenergihus, där solenergi och andra framtida energilösningar används (ska inte bara gälla flerbostadshus)
- att ska ställa krav på energieffektivitet och fjärrvärme eller annan miljömässig uppvärmning vid markupplåtelse
- att parkeringsplatser ska användas som styrmedel, dvs minska antalet och avgiftsbelägga där så är möjligt

Miljöpartiet yrkade återremiss på energiplanen. Detta för att kunna arbeta fram konkreta och skärpta mål och åtaganden och för att energiplanen ska kunna bli ett effektivt verktyg när energianvändningen och koldioxidutsläppen ska minskas. Då kommunfullmäktige inte återremitterade energiplanen deltog miljöpartiet inte i beslutet. Energiplanen i nuvarande tappning är bättre än ingen plan alls, men det är tråkigt att vi inte kan använda den som det effektiva verktyg den kunde vara.

För Miljöpartiet de Gröna

Marie Åkesdotter

